

Interpelacja nr 18857

ZAJACZLIK 18

do ministra zdrowia

w sprawie zamrożenia i zajęcia wierzytelności Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (PAŻP) w EUROCONTROL na wniosek koncernu Pfizer w związku z wyrokiem belgijskiego sądu dotyczącym szczepionek przeciw COVID-19

Zgłaszający: Jerzy Polaczek, Piotr Król, Jarosław Krajewski, Grzegorz Puda, Bolesław Piecha, Józefa Szczurek-Żelazko, Katarzyna Sójka

Data wpływu: 24-07-2026

Szanowna Pani Minister,

w związku z ujawnionymi faktami dotyczącymi zajęcia wierzytelności Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej przez EUROCONTROL na podstawie tytułu wykonawczego wynikającego z nieprawomocnego wyroku francuskojęzycznego Sądu Pierwszej Instancji w Brukseli z 1 kwietnia 2026 r. w sprawie Pfizer Export przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, żądamy jasnych i wyczerpujących wyjaśnień.

Sprawa dotyczy kwoty rzędu 5,64 mld zł plus koszty, a jej skutki uderzyły bezpośrednio w instytucję kluczową dla bezpieczeństwa ruchu lotniczego i suwerenności powietrznej Rzeczypospolitej. Opłaty trasowe, które zostały zablokowane, stanowią ponad 80% przychodów PAŻP. Zajęcie nastąpiło 1 lipca 2026 r., mimo że Ministerstwo Zdrowia dysponowało odpisem wykonawczym wyroku już od początku czerwca 2026 r.

Z analizy dostępnych źródeł, w tym oświadczenia PAŻP z lipca 2026 r., komunikatów Ministerstwa Zdrowia, wypowiedzi ministra infrastruktury Dariusza Klimczaka i wiceministra Piotra Malepszaka, a także doniesień medialnych publikowanych m.in. przez WP, TVN24, Money.pl, „Gazetę Prawną”, „Brussels Signal”, „Rynek Zdrowia” i „Newsweek” oraz publicznych wpisów i komentarzy polityków, wynika następujący przebieg wydarzeń:

- 1 kwietnia 2026 r. belgijski sąd I instancji orzekł, że Polska ma odebrać ok. 64 mln dawek szczepionek przeciw COVID-19 i zapłacić Pfizerowi ok. 5,64 mld zł + ok. 170 mln zł kosztów procesowych. Wyrok jest nieprawomocny, ale – zgodnie z prawem belgijskim – natychmiast wykonalny.
- Na początku czerwca 2026 r. Ministerstwo Zdrowia otrzymało odpis wykonawczy wyroku wraz z nakazem zapłaty.
- 1 lipca 2026 r. Europejska Organizacja ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (EUROCONTROL) poinformowała PAŻP o zajęciu wierzytelności agencji z tytułu opłat trasowych (en-route charges). Środki te stanowią ponad 80% przychodów PAŻP i są podstawowym źródłem finansowania jej działalności (w tym wynagrodzeń kontrolerów ruchu lotniczego oraz utrzymania systemów radarowych i komunikacyjnych).
- PAŻP podkreśla, że nie była stroną postępowania sądowego, a zajęcie wynika z obowiązków EUROCONTROL jako podmiotu wykonującego tytuł wykonawczy. Agencja przygotowała i złożyła formalny sprzeciw, działając w koordynacji z Prokuratorią Generalną RP.
- Ministerstwo Zdrowia zapowiedziało wniesienie apelacji (termin 60 dni od doręczenia odpisu, spodziewany początek sierpnia 2026 r.) we współpracy z Prokuratorią Generalną.
- Ministerstwo Infrastruktury (minister Dariusz Klimczak, wiceminister Piotr Malepszak) reagowało już po fakcie – zapewniło o rozmowach z Ministerstwem Finansów w sprawie finansowania pomostowego (szacunkowo ok. 1 mld zł do końca roku), utworzeniu zespołów roboczych MF–MI oraz krytyce precedensu zajmowania środków służących bezpieczeństwu lotniczemu.

W dostępnych materiałach (komunikat MZ z 1 kwietnia 2026 r., późniejsze wypowiedzi ministrów i wiceministrów, oświadczenia PAŻP, komentarze polityków) **nie znaleziono informacji o wcześniejszym, formalnym ostrzeżeniu** Ministerstwa Zdrowia skierowanym do Ministerstwa Infrastruktury (w tym Departamentu Lotnictwa), prezesa PAŻP lub Urzędu Lotnictwa Cywilnego (ULC) o realnym ryzyku zajęcia wierzytelności PAŻP w systemie EUROCONTROL. Mimo że wyrok był wykonalny, a siedziba EUROCONTROL znajduje się w Belgii (gdzie toczyło się postępowanie), publicznie ujawnione działania koordynacyjne dotyczyły głównie przygotowania apelacji oraz reakcji po 1 lipca 2026 r.

Premier Donald Tusk publicznie obwiniął poprzedni rząd za zawarcie kontraktów, natomiast przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury wskazywali na „zbójce” charakter działań egzekucyjnych i konieczność uregulowania podobnych precedensów na poziomie unijnym. W mediach społecznościowych i wypowiedziach poselskich pojawiały się pytania o brak wcześniejszego